Bestuursverslag 2015

Stichting Eigen Kracht *Centrale*

EIGEN KRACHT CENTRALE

Bestuursverslag

Algemeen

Door veel gemeenten en organisaties werd 2015 een overgangsjaar genoemd. Op 1 januari 2015 trad de nieuwe Jeugdwet in werking en werden drie decentralisaties doorgevoerd in de praktijk. In de aanloop naar 2015 werd de enorme verandering in het sociaal domein al zichtbaar en merkte de Eigen Kracht *Centrale* al dat er minder aanvragen kwamen.
In 2015 werd duidelijk dat de transities grote gevolgen hadden voor de Eigen Kracht *Centrale* doordat professionals nieuwe posities moesten innemen. Zij werkten nu als generalisten vanuit wijkteams en waren hierbij niet meer geneigd om burgers te wijzen op de mogelijkheid (en het recht) van een Eigen Kracht-conferentie. De uitvoering van de wet rond het familiegroepsplan bleek zeer te wensen over te laten.

De Eigen Kracht *Centrale* is op 25 juli 2002 als stichting opgericht en is gevestigd aan de Terborchstraat 1 te Zwolle. De stichting bezit geen onroerend goed. Naast de hoofdvestiging in Zwolle wordt een ruimte gehuurd in Amsterdam, aan de Nieuwe Herengracht 18. Behalve op het administratieadres in Zwolle werken medewerkers vooral vanuit huis en benutten de gehuurde locaties voornamelijk om elkaar en externe gesprekspartners te ontmoeten en zichtbaar te zijn voor burgers en hulpverleners die met ons in gesprek willen gaan.
De stichting Eigen Kracht *Centrale* is door de belastingdienst aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI status) en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 2809 4820. RSIN: 8118 82214.

De Eigen Kracht *Centrale* weet zich verbonden met en geïnspireerd door de samenleving in Nieuw Zeeland, waar Family Group Conference (FGC) werd ontwikkeld. Het (historisch) ongenoegen van de oorspronkelijke Maoribevolking over ingrijpen van de overheid in hun leefwereld, was reden voor Nieuw-Zeeland om in 1989 wettelijk te verankeren dat families het recht hebben de regie te behouden over hun problemen en dat de vraag rond een familieprobleem als eerste in de kring van direct betrokkenen wordt gelegd.

Doelstelling

De statutaire doelstelling van de Stichting Eigen Kracht *Centrale* is het versterken van de sociale structuur in de samenleving door burgers te activeren tot keuzes voor het inrichten van hun leven. Voor de verwezenlijking van de hierboven genoemde doelstelling wordt de ontwikkelde benadering (besluitvormingsmodel) met de naam Eigen Kracht-conferentie ingezet. De Stichting Eigen Kracht *Centrale* rekent het tot haar taak om de kwaliteit van het model te bevorderen en de integriteit ervan te bewaken en te waarborgen.

Visie en missie

De Eigen Kracht *Centrale* streeft naar een samenleving waarin ieder mens het recht op zelfbeschikking ervaart. Een samenleving waarin iedereen waardevol is, zich waardevol voelt, en iedereen van jong tot oud een bijdrage levert naar vermogen. Iedereen is waardevol op zijn of haar manier, en iedereen voegt waarde toe. Wanneer iemand (tijdelijk) niet (meer) in staat is zijn bijdrage te leveren, maken we de kring van betrokken mensen om hem of haar groter, eerst en vooral met de ‘eigen’ mensen. De Eigen Kracht *Centrale* zet zich in om deze denkwijze bij

overheden en het maatschappelijk middenveld te verankeren. Wij streven naar een samenleving waarin burgers eerst zelf aan zet zijn en de kans krijgen om met de mensen uit hun eigen kring te bespreken wat er aan de hand is en zelf een plan te maken om problemen op te lossen, voordat overheden of professionals ingrijpen. Wij houden ons bezig met burgers die de regie over hun leven willen houden of weer willen nemen. Als het een persoon of gezin niet alleen lukt om het hoofd boven water te houden, zoeken we de oplossing in samenredzaamheid.

Onze visie in de praktijk

Een van de manieren om deze visie in de praktijk te brengen is het organiseren van Eigen Kracht-conferenties. Door het opleiden van onafhankelijke Eigen Kracht-coördinatoren wordt een groeiende kring van burgers gevormd die andere burgers activeren hun kring te vergroten als er problemen zijn. Waar burgers door welke redenen dan ook niet voldoende zelfredzaam zijn om zelf de problemen het hoofd te bieden kan een Eigen Kracht-conferentie georganiseerd worden. Eigen Kracht-conferenties zijn de plek voor burgers om met hun kring te komen tot een plan van aanpak voor hun problemen, veelal gevoed door relevante informatie van deskundige professionals. In situaties waar bijvoorbeeld de veiligheid van kinderen in het geding is, kunnen professionals voorwaarden stellen aan het te maken plan. Eigen Kracht-conferenties dienen onafhankelijk gefaciliteerd te worden om voor burgers zichtbaar te maken dat Eigen Kracht-coördinatoren en de Eigen Kracht *Centrale* geen enkel belang hebben bij de uitkomst van het plan en zich ook niet zullen bemoeien met de inhoud van het plan. Alleen op deze wijze kunnen zij een brug slaan tussen de leefwereld en de wereld van hulpverleners.
De Eigen Kracht *Centrale* gaat uit van de volgende principes:

- eigenaarschap (mensen zijn eigenaar van hun eigen leven en de kwesties die daarin spelen)
- inclusie/verbinding (iedereen doet mee en hoort erbij, verbinding helpt bij het vinden van antwoorden)
- diversiteit (verschillen tussen mensen hebben waarde, verschillende invalshoeken hebben waarde)

Strategie

De Eigen Kracht *Centrale* richt haar strategie op:

- verbinding aangaan met overheid, maatschappelijk middenveld en burgers om stappen te zetten richting de nagestreefde samenleving;
- het inzetten van Eigen Kracht-conferenties in situaties waarin er sprake is van (dreigend) overheidsingrijpen.

De Eigen Kracht *Centrale* ontvangt geen structurele subsidies en vraagt voor de Eigen Kracht-conferenties, het meedenken met overheid en maatschappelijk middenveld, presentaties en trainingen een vergoeding. Daarnaast worden incidenteel subsidies of giften ontvangen.

De Eigen Kracht-conferentie is met name als ingrijpen dreigt een antwoord met grote maatschappelijke opbrengsten. De focus voor de conferenties wordt daarom gelegd bij situaties zoals huisuitzettingen en ondertoezichtstellingen, waarin sprake is van dwang en drang, zorgen om iemands veiligheid, maatschappelijke overlast en herstel.

Voor burgers die met een beetje hulp zelf de regie kunnen houden en de samenredzaamheid kunnen versterken wordt ingezet op het aanreiken van verschillende vormen van ondersteuning. De internettool e-Kracht is daarvan een eerste voorbeeld. Het verkrijgen van financiële middelen om meer aan te reiken wordt onderzocht.

Overheidsorganisaties en het maatschappelijk middenveld zijn essentieel in het vormgeven van de samenleving die uitgaat van participatie en samenredzaamheid. Wat betekent het van beleid tot uitvoering om hieraan bij te dragen, wat betekent dat voor de eigen positie en het dagelijks handelen? De reeds opgebouwde kennis en ervaring wordt aangereikt via presentaties, trainingen, het meedenken over de vraagstukken in beleid en uitvoering en het deelnemen in projecten.

De landelijke overheid is bepalend voor het verkrijgen van wettelijke legitimatie. Er is een wettelijke verankering tot stand gekomen in de nieuwe Jeugdwet sinds 1 januari 2015 (het familiegroepsplan) en (in minder sterke mate) in de nieuwe Wmo (het persoonlijk plan). Naar aanleiding van het onderzoek van dr. G. Schout 'Eigen Kracht-conferenties bij verplichte zorg' heeft de minister van VWS aangegeven dat het vanaf inwerkingtreding van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg mogelijk wordt dat betrokkene zelf met zijn familie of naasten een plan van aanpak opstelt waarmee verplichte zorg kan worden voorkomen.
Op andere beleidsterreinen zou een vergelijkbare wettelijke verankering helpen de omslag in de relatie burger, overheid, hulpverlening door te zetten. De Eigen Kracht *Centrale* zal zich hier samen met burgerplatforms en mensenrechtenorganisaties voor blijven beijveren.

De Eigen Kracht *Centrale* heeft sinds haar oprichting geïnvesteerd in onderzoek naar de effecten voor burgers, professionals en maatschappij. Deze lijn zal worden voortgezet door in eigen opdracht uitgevoerd onderzoek en door deelname in onderzoeken door anderen.

Internationaal blijft de Eigen Kracht *Centrale* betrokken bij de initiatieven in vele landen om te komen tot een samenleving waar burgers het recht op zelfbeschikking ervaren. De in Nederland opgebouwde kennis en expertise wordt gedeeld en er wordt geleerd van de initiatieven in andere landen.

Zoals aangegeven ontvangt de Eigen Kracht *Centrale* geen structurele subsidies. Voor verschillende activiteiten worden daarom vergoedingen gevraagd. Er zijn echter ook activiteiten die wel in grote mate bijdragen aan het realiseren van de maatschappelijke verandering die worden voorgestaan, maar waarvoor een dergelijke vergoeding niet kan worden verkregen. Voor deze activiteiten wordt vooral een beroep gedaan op vermogensfondsen.

Kernactiviteiten

Het voorliggende verslagjaar is voor de Eigen Kracht *Centrale* een bijzonder zwaar jaar geweest. Het feit dat uiteindelijk nog niet de helft van het aantal begrote Eigen Kracht-conferenties is aangevraagd, maakte het noodzakelijk om opnieuw forse aanpassingen in de organisatie door te voeren. Ook in 2015 hebben we de formatie moeten halveren. Daarnaast is er verder gesneden in de kosten. Door alle veranderingen in het sociale domein moest er opnieuw bekendheid gegeven worden aan de Eigen Kracht-conferenties en moest het veld opnieuw 'veroverd' worden.
Doordat de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg nu bij gemeenten ligt,, moesten de contracten worden aangegaan met gemeenten, die over het algemeen hun

systemen pas in de loop van het jaar op orde hadden. Eigen Kracht-conferenties vallen buiten de geëigende jeugdzorg, waardoor veel gemeenten nog moesten bedenken hoe de financiering geregeld kon worden. En per gemeente moesten wij in hun eigen systeem komen. Dit alles heeft veel tijd en energie gekost.

Burgers
Een van de kernactiviteiten van de Eigen Kracht *Centrale* in 2015 was uiteraard de Eigen Kracht-conferentie. Hoewel er dit jaar in verschillende gemeenten geld beschikbaar was gesteld voor ruim 900 Eigen Kracht-conferenties, zijn er in 2015 in totaal 435 EK-conferenties aangevraagd. Dit is slecht 35% van het aantal aanvragen in 2014. Naast de 435 conferenties, is er bij 89 personen of gezinnen een informatieve fase geweest, waarbij informatie wordt gegeven en met de betrokkenen wordt gekeken of er mensen uit het netwerk betrokken kunnen worden en of een Eigen Kracht-conferentie passend en noodzakelijk is. Iedere conferentie start met deze fase, maar bij deze mensen bleek ofwel deze fase voldoende om tot een plan en oplossing te komen ofwel de conferentie niet passend.

De aanvragen hadden uiteenlopende redenen. Het overgrote merendeel werd aangevraagd via professionele organisaties, voor gezinnen met kinderen. Bij het merendeel van de gezinnen waren meer waarborgen voor de veiligheid van de kinderen nodig. Daarnaast kwamen vragen van gezinnen met een kind met een (licht) verstandelijke beperking, personen of gezinnen met schulden, mensen met autisme en vragen bij gedwongen huisuitzettingen en bij (dreigende) opname in de ggz.

Bijna alle Eigen Kracht-conferenties waren conferenties voor families en individuen. Er zijn in 2015 tien vervolgconferenties gehouden, dat wil zeggen dat binnen zes maanden voor dezelfde persoon een tweede bijeenkomst nodig is, meestal omdat er iets in de situatie zodanig is veranderd dat ze opnieuw ondersteuning nodig hebben om een nieuw plan te maken.
In 2015 zijn er twaalf conferenties voor groep, wijk of buurt gehouden.

Aanvragen van burgers
Regelmatig ontvingen wij verzoeken van burgers voor een Eigen Kracht-conferentie in gemeentes waar nog geen financieringsmogelijkheden waren. Vaak vragen we burgers om zelf aan te kloppen bij gemeenten en regelmatig helpen we hen daarbij. We streven ernaar burgers die in een crisissituatie zitten en zelf om een Eigen Kracht-conferentie vragen, deze ook meteen te bieden, zelfs als er geen reguliere middelen beschikbaar zijn. Zij hebben vaak geen tijd om ambtelijke procedures van gemeentes af te wachten. We konden hiervoor in 2015 gebruik maken van een aantal fondsen. Stichting Steunfonds Pro Juventute Nederland financierde 10 Eigen Kracht-conferenties. Ook Stichting Steunfonds Jeugdzorg Overijssel heeft financiële middelen beschikbaar gesteld voor 10 Eigen Kracht-conferenties. Hiervan zijn er in 2015 in totaal acht ingezet.
Daarnaast heeft het Steunfonds Maryška Jansen-Schwarz twee Eigen Kracht-conferenties gefinancierd, waar geen reguliere financiering mogelijk was en die buiten de criteria van de andere fondsen vielen.

Het feit dat fondsen middelen beschikbaar stelden, hielp ook vele burgers om vast te kunnen starten met de conferentie en daarnaast tegelijkertijd de procedure voor financiering in gang te zetten. Dit heeft er in zeker twintig gevallen toe geleid dat gemeenten alsnog betaalden.

Organisaties in het maatschappelijk middenveld
Zoals eerder beschreven, is in 2015 het sociaal domein compleet op z'n kop gezet. Gemeenten werden verantwoordelijk voor o.a. jeugdzorg en bijna alle gemeenten

organiseerden de sociale professionals in wijkteams. Professionals uit allerlei organisaties kwamen samen in dit soort teams en moesten hier voor een deel opnieuw uitvinden wat hun taken werden en hoe zij zich tot elkaar en tot hun cliënten moesten verhouden.
Dit betekende dat er weinig aandacht was voor de mogelijkheden van Eigen Kracht-conferenties. Veel professionals voelden het als hun opdracht om zelf families te helpen bij het maken van een plan. En wezen hen daarmee niet op hun recht om zelf een plan te maken, zelfstandig of met ondersteuning van een onafhankelijke procesbegeleider.
Het leek erop dat we opnieuw in alle wijkteams bekendheid moesten geven aan Eigen Kracht-conferenties. Door presentaties, voorlichtingsbijeenkomsten, workshops, maar ook door persoonlijke contacten met professionals, vertelden medewerkers van de Eigen Kracht *Centrale* over de mogelijkheden van conferenties voor families, wat het oplevert voor betrokken familie en voor professionals en hoe het kan bijdragen aan een goede en passende oplossing voor iedereen. Het gaat hierbij vaak om het beantwoorden van vragen en soms het rechtzetten van misverstanden. Daarnaast zijn er veel persoonlijke contacten met professionals rondom een bepaalde familie. Ook verzorgden medewerkers van de Eigen Kracht *Centrale* workshops en lezingen op regionale en landelijke studiedagen en congressen.

Trainingen
Ook in 2015 heeft de Eigen Kracht *Centrale* op allerlei manieren ondersteuning geboden aan professionals en aan gemeenten en organisaties. Bijvoorbeeld in de vorm van de trainingen ‘Werken vanuit de visie van Eigen Kracht’ en ‘Werken met het familiegroepsplan’, intervisiebijeenkomsten, meedenken op het gebied van beleid en werkprocessen, ‘coaching on the job’, gastcolleges op hogescholen en universiteiten en ondersteuning in methodische leerbijeenkomsten (mlb’s) in het kader van SAVE, VERVE en de Nieuwe Jeugdbescherming. Daarnaast krijgt een medewerker structureel uren betaald voor de ondersteuning in een gemeente.

Naast de trainingen en visie-ondersteunende activiteiten werden er ook vele eenmalige presentaties en workshops gegeven, bijvoorbeeld bij landelijke congressen. Ook heeft de Eigen Kracht *Centrale* weer verschillende workshops verzorgd voor groepen gedetineerden in het kader van de cursus ‘Puinruimen’ en ‘Lef Hebben’, gegeven door herstelconsulentes van de Penitentiaire Inrichtingen in Nieuwersluis, Nieuwegein, Arnhem, Heerhugowaard, Veenhuizen en Leeuwarden.

In alle trainingen en visie-ondersteunende activiteiten deelt de Eigen Kracht *Centrale* haar ervaringen met het werken vanuit de visie dat regie bij burgers hoort en dat het van belang is om de kring rond mensen groter te maken en verbindingen te behouden of te herstellen. Professionals leren om mensen te activeren in plaats van direct te adviseren en hulp te verlenen. Om te wijzen op de eigen kracht en de eigen kring in plaats van vanzelfsprekend door te verwijzen naar andere professionals. Er wordt aandacht besteed aan de visie van de organisatie of gemeente en hoe deze in praktijk wordt gebracht. Het gaat daarbij vooral om de verandering in houding bij professionals en de benodigde verandering in alle lagen van organisaties en gemeentes. Ook is er aandacht voor de veranderde wetgeving en met name voor het recht van burgers op het maken van een familiegroepsplan. Hierover is dit jaar voor het eerst ook een training gegeven met open inschrijving in Amersfoort.

Projecten
In Overijssel is de samenwerking in het project VERVE (Veiligheid en Regie Voor Elk) voortgezet. In VERVE werken de Raad voor de Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg Overijssel, de William Schrikker Groep en de Eigen Kracht *Centrale*

samen. Doel is een vernieuwde jeugdbeschermingspraktijk te ontwikkelen waarin de regie bij de burger blijft én de veiligheid van kinderen gewaarborgd is. De samenwerking betekende in 2015 vooral het meedenken door de Eigen Kracht *Centrale* in de stuurgroep. In Overijssel werden in 2015 weinig aanvragen voor Eigen Kracht-conferenties gedaan, dus ook weinig in het kader van VERVE.
In de provincies Utrecht, Gelderland en Flevoland is de samenwerking meer intensief, doordat medewerkers van de Eigen Kracht *Centrale*, naast deelname in de stuurgroep, ook deelnemen in het overleg van het middenkader en tegen betaling deelnemen aan de methodische leerbijeenkomsten.

In 2015 is een startsubsidie verkregen van een vermogensfonds voor het project 'Een herstelde start', met als doel herstelconferenties mogelijk te maken en onder de aandacht te brengen. Twee Eigen Kracht-coördinatoren hebben een projectplan geschreven. Met de startsubsidie zijn in 2015 de eerste voorbereidingen voor het project in gang gezet. In 2016 zal bij dit fonds en bij andere fondsen voor dit project verdere subsidie worden aangevraagd.

Politiek en bestuur
De transitie in het sociaal domein heeft de rol van gemeenten aanzienlijk vergroot. De voorbereidingen voor de transitie waren uiteraard al in 2014 gestart, maar in 2015 merkten we dat ons werk zich werkelijk verschoof naar gesprekken met gemeenten door het hele land. Veel gemeenten zagen het belang van het scheppen van mogelijkheden voor Eigen Kracht-conferenties en maakten er geld voor vrij, ook in verband met de wettelijke verankering van het familiegroepsplan. In de loop van 2015 bleek echter hoezeer de prioriteiten nog lagen bij het herinrichten van de reguliere zorg en hoe weinig er nog sprake was van werkelijke transformatie.
Op 2 juni 2015 heeft de Eigen Kracht *Centrale*, in samenwerking met tweede kamerlid Loes Ypma van de PvdA, een bijeenkomst georganiseerd over Eigen Kracht-conferenties voor woordvoerders jeugd van alle politieke partijen, in het gebouw van de Tweede Kamer. In totaal zijn voor deze bijeenkomst 12 woordvoerders uitgenodigd.
Uiteindelijk waren bij de bijeenkomst vier woordvoerders en een beleidsmedewerker aanwezig. Na een algemene inleiding over Eigen Kracht-conferenties en met name over de stand van zaken rond het familiegroepsplan en de uitvoering van de wet, hebben twee familieleden die een conferentie hebben meegemaakt en twee Eigen Kracht-coördinatoren verteld over hun ervaringen. De woordvoerders dachten mee over de ernstige gang van zaken rond het familiegroepsplan en zegden toe hun collega's in de gemeentelijke politiek aan te sporen actie te ondernemen. Daarnaast gaven zij aan aandacht te zullen houden voor het recht van families op het maken van een plan. We hebben aan de Kamerleden het witboek familiegroepsplan uitgereikt.
De bijeenkomst heeft ertoe geleid dat er persoonlijke gesprekken zijn geweest met drie Kamerleden die graag aanwezig hadden willen zijn, maar niet konden op 2 juni. Deze gesprekken leverden directe aandacht op voor Eigen Kracht-conferenties bij deze kamerleden (van de SP, Groen Links en de SGP). Met name de heren Van der Staaij en Voordewind hebben zich in 2015 bijzonder ingezet voor het behouden van mogelijkheden voor Eigen Kracht-conferenties en voor het voortbestaan van de Eigen Kracht *Centrale*.

Wetgeving
Op 1 januari 2015 is de Jeugdwet in werking getreden. Onderdeel van deze Jeugdwet is het recht op een eigen plan voor families, het zogeheten familiegroepsplan. De wet maakt het zowel voor jeugdhulpaanbieders als voor jeugdbeschermers verplicht om ruimte te bieden aan ouders om met hun eigen netwerk een plan te maken. Hierbij behoort de verplichting aan gemeenten om

burgers bij de totstandkoming van hun plan te faciliteren en de plek van het familiegroepsplan als basis voor de hulpverlening te beschermen.
Ook in de Wmo is het recht op een eigen plan opgenomen, hier benoemd als het 'persoonlijk plan'. Met Kamerleden is over de wetten intensief contact geweest. Het Ministerie van VWS en de VNG hebben een factsheet familiegroepsplan uitgebracht, waarin de uitleg van de wet echter zo breed wordt gesteld dat het mogelijk is om zonder enige verandering op de oude route voort te gaan. De Eigen Kracht *Centrale* heeft veelvuldig overleg gevoerd met alle betrokken partijen en bij zowel VNG als het Ministerie als de Kamerleden dit probleem aangekaart, maar tot op heden heeft het nog niet geleid tot het aanpassen van de factsheet.
In juni 2015 heeft Kamerlid Dik-Faber (ChristenUnie) vragen gesteld aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over Eigen Kracht-conferenties bij verplichte geestelijke gezondheidszorg (ggz). In antwoord op deze vragen wordt gesteld dat art. 5:7 van de Wet verplichte ggz het vanaf de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel mogelijk maakt dat betrokkene zelf met zijn familie of naasten een plan van aanpak opstelt waarmee verplichte zorg kan worden voorkomen. Een citaat: "De Eigen Kracht-conferentie zie ik als een ondersteuning van mijn beleid en kan behulpzaam zijn bij het opstellen van het plan van aanpak. De onderzoeksresultaten naar de inzet van Eigen Kracht-conferenties worden mee genomen in de nota van wijziging van de Wet verplichte ggz." Ook wordt gesteld dat het belangrijk is dat goede afspraken worden gemaakt met zorgverzekeraars en gemeenten om de Eigen Kracht-conferenties gefinancierd te krijgen, zodat de aarzelingen van GGZ-instellingen om er structureel mee te gaan werken, kunnen worden weggenomen.

Overige activiteiten

Op 1 januari 2015 is de samenwerking ingegaan met het Centrum voor Dienstverlening in Rotterdam. Zij zijn lokaal aanbieder geworden van Eigen Kracht-conferenties. Twee regiomanagers zijn in 2015 bij het CVD in dienst gekomen. De lokale inbedding en expertise van het lokale veld van het CVD, de stevigheid van een organisatie die al 40 jaar voor gemeente Rotterdam werkzaam is, in combinatie met de expertise van de Eigen Kracht *Centrale* over de organisatie van Eigen Kracht-conferenties en de beschikbaarheid van honderden Eigen Kracht-coördinatoren met verschillende culturele achtergronden bleek een goede combinatie. Hoewel ook in Rotterdam, zoals landelijk, het aantal aanvragen voor conferenties is achtergebleven bij het aantal waarvoor financiële middelen beschikbaar waren gesteld.

De *Centrale* vindt het belangrijk om contacten met verwante organisaties te onderhouden, zoals stichting Restorative Justice Nederland (RJN) en Stichting Eropaf! om een breder draagvlak voor de visie te krijgen. De samenwerking met RJN is in 2015 versterkt doordat gezamenlijk is gewerkt aan het opzetten van een Huis van Herstel. Het (virtuele) Huis van Herstel heeft als doel om meer aandacht te genereren voor de visie op herstel, om meer mogelijkheden te creëren voor herstelgerichte activiteiten en om bekendheid te geven aan alle mogelijkheden die er al zijn. Hiertoe werken vele organisaties op het gebied van herstel samen, onder andere aan het maken van een overzicht van het aanbod en aan het toewerken naar herstelgerichte detentie. In 2015 zijn er vijf bijeenkomsten geweest, waar de Eigen Kracht *Centrale* aan heeft bijgedragen.

Naar aanleiding van de zorgen over de toekomst van de Eigen Kracht *Centrale* is er intensief contact geweest met de Raad van Toezicht. De leden van de Raad van Toezicht hebben meegedacht, hun contacten ingezet en actie ondernomen. De voorzitter van de Raad van Toezicht is samen met de (interim-)bestuurder naar de directeur Jeugd van het Ministerie van VWS geweest om aandacht te vragen voor

de situatie van de Eigen Kracht *Centrale*. Hoewel het niet heeft geleid tot financiële ondersteuning, werd het belang van de Eigen Kracht *Centrale* onderstreept en was er grote bereidheid tot meedenken. De secretaris van de Raad van Toezicht heeft de Eigen Kracht *Centrale* in contact gebracht met een jurist. Samen met de bestuurder heeft hij dit kantoor bezocht, om advies in te winnen en eventueel ondersteuning te vragen.

Naar aanleiding van de gang van zaken rond het familiegroepsplan heeft de Eigen Kracht *Centrale* in mei 2015 het witboek familiegroepsplan geschreven, met hierin een uitleg van de wet op dit gebied en daarnaast handreikingen voor gemeenten, professionals en burgers. Het witboek is gratis beschikbaar gesteld aan gemeenten, maar was alleen te krijgen in combinatie met een afspraak en het witboek is uitsluitend op papier verspreid.
Op deze manier hebben vele gesprekken plaatsgevonden met gemeenten, die in verschillende gevallen hebben geleid tot een overeenkomst met een gemeente en/of aandacht voor het familiegroepsplan in het beleid van de gemeente.

Organisatie

De organisatie werd in 2015 door de omstandigheden gedwongen om bezig te zijn met overleven. Elke paar maanden kwamen alle medewerkers bij elkaar om de stand van zaken én de te nemen stappen te bespreken. Belangrijke besluiten werden in gezamenlijkheid genomen, de gezamenlijke verantwoordelijkheid, waarbij de bestuurder uiteindelijk eindverantwoordelijk is, wordt ook in gezamenlijkheid opgepakt en bewaakt.
Op verschillende momenten moest afscheid worden genomen van medewerkers. Met elkaar is steeds een plan gemaakt voor de koers en wat nodig was om voort te kunnen. De bestuurder heeft uiteindelijk de beslissing genomen over welke personen wel en niet konden blijven.

Eigen Kracht-coördinatoren

Belangrijk in het werk van de Eigen Kracht *Centrale*, zijn de Eigen Kracht-coördinatoren. Met hen bestaat geen dienstverband of gezagsverhouding, maar zij zijn wel degenen die de Eigen Kracht-conferenties met de families voorbereiden en uitvoeren. Iedere Eigen Kracht-coördinator gaat jaarlijks een Overeenkomst van Opdracht aan met de Eigen Kracht *Centrale*.

In 2015 kon de Eigen Kracht *Centrale* beschikken over voldoende Eigen Kracht-coördinatoren om het aantal aanvragen voor Eigen Kracht-conferenties aan te kunnen en ook te zorgen dat voor iedere aanvraag van een burger of professional binnen twee dagen een coördinator een afspraak kon maken. Er zijn om deze reden geen trainingen georganiseerd voor nieuwe coördinatoren.
Er zijn twee trainingen EK-2 gegeven. Dit is het tweede deel van de basistraining voor Eigen Kracht-coördinatoren die wordt aangeboden nadat een coördinator twee conferenties heeft gedaan. Het betreft een verdiepingstraining, waarin ook wordt geleerd om herstelconferenties te faciliteren.

Eind 2015 hadden we een bestand van ongeveer 450 Eigen Kracht-coördinatoren, waarvan er in dat jaar 246 daadwerkelijk bij 1 of meer conferenties betrokken zijn geweest.

Op 10 oktober 2015 hebben we een landelijke studiedag georganiseerd voor alle Eigen Kracht-coördinatoren. Daar waren 120 coördinatoren aanwezig. Na een presentatie over landelijke ontwikkelingen, gingen de aanwezigen in groepen uiteen om verder te praten over relevante onderwerpen. Ook werden er actiegroepen

geformeerd die voor iedere regio een plan maakten om te zorgen voor meer Eigen Kracht-conferenties. Op de studiedag ging ook de documentaire 'Als ik je zie dan groet ik je' van Viewpoint Producties, gemaakt door Julia Roeselers in première. Filmmaakster Julia Roeselers was aanwezig om vragen te beantwoorden en in gesprek te gaan over de documentaire en over herstelrecht. De film is later uitgezonden op NPO2.
Daarnaast vonden er in 2015 regionaal tientallen bijeenkomsten plaats met Eigen Kracht-coördinatoren, waar gesproken werd over lokale ontwikkelingen en waar intervisie werd gedaan.

Klachten
Sinds 2007 maakt de Eigen Kracht *Centrale* gebruik van de mogelijkheid deel te nemen aan de klachtencommissie van de Jeugdzorg in Overijssel.
Op 1 juni 2015 heeft Rita Linde de rol van eerste secretaris overgenomen van Rogier van Ravesteyn, die deze rol 8 jaar lang vervuld heeft. In 2015 is er één klacht in behandeling genomen, die reeds in 2014 was ontvangen. De klacht is ontvankelijk verklaard, het betrof bejegening en professionaliteit.
De klachtencommissie heeft de klacht besproken met klager en zag geen grond voor verdere behandeling van de klacht. Op klagers verzoek vond nog een afsluitend gesprek plaats met de directeur en de ambtelijk secretaris van de Eigen Kracht *Centrale*, klager en de secretaris van de klachtencommissie, die een verslag maakte voor partijen.

Financiën
Het resultaat over het boekjaar 2015 komt uit op een negatief saldo van € 687.457 (2014: positief saldo van € 211.269). Op 1-1-2015 bedroeg de continuïteitsreserve € 529.513. Door het negatieve resultaat is het Eigen Vermogen op 31-12-2015 negatief, te weten €157.944. In het resultaat zijn de aangegane verplichtingen rond afvloeiing van medewerkers reeds verrekend.
Eind 2015 is een plan gemaakt voor 2016, met een hierbij passende begroting. Een van de consequenties van dit plan was het afscheid moeten nemen van meerdere medewerkers en het moeten inleveren van uren door een aantal medewerkers. De kosten die hieruit voortvloeiden, zijn opgebracht door de blijvende medewerkers, door het doen van een gift bijvoorbeeld in de vorm van het terugstorten van de dertiende maand.
Daardoor is het gelukt om zonder bijkomende kosten de benodigde reorganisatie door te voeren.

Sinds 2009 wordt onze jaarrekening gecontroleerd door PWC. Zij zijn voor ons een klankbord: ondersteunen onze kritische houding richting de interne werkprocessen en onze wijze van verantwoorden. Bevindingen (zowel ten tijde van het jaarverslag als bij de interim controle) worden besproken met het bestuur en de Raad van Toezicht. De accountant is aanwezig bij de presentatie van het jaarverslag aan de Raad van Toezicht.
In 2015 verliep de wettelijke termijn voor PWC als accountant van de Eigen Kracht *Centrale*. De Raad van Toezicht heeft in overleg met de bestuurder een aantal accountantskantoren gevraagd een offerte in te dienen en vervolgens zijn drie kantoren uitgenodigd voor een gesprek. Naar aanleiding van deze gesprekken heeft de Eigen Kracht *Centrale* besloten om een overeenkomst aan te gaan met De Jong en Laan.

Continuïteit
Voor het jaar 2016 is een voorzichtige, doch reële, begroting opgesteld. Ten opzichte van de begroting van 2015 is het uitgangspunt voor 2016 aanzienlijk bescheidener, er worden 50% minder conferenties verwacht. Dit is in lijn met de realisatie van 2015. Voor de trainingen en visieondersteuning is een vrijwel gelijke

omzet verwacht. Er is in de begroting gerekend met een toevoeging aan de reserve van 4%.

In de organisatie is ook ingezet op meer onderlinge vervangbaarheid en flexibiliteit, en is er meer onderling zicht op de voortgang van projecten. Hiermee wordt de kwetsbaarheid van de organisatie verkleind.

In 2014 zijn met een andere organisatie (Centrum voor Dienstverlening Rotterdam) afspraken gemaakt om in een aantal gemeenten de uitvoerder te zijn van Eigen Kracht-conferenties. 2015 was het eerste jaar waarin deze werkwijze werd toegepast.
Deze organisatie is ondersteund in het komen tot deze rol en de daar aangestelde regiomanagers zijn door de Eigen Kracht *Centrale* voorgedragen. De Eigen Kracht *Centrale* blijft verantwoordelijk voor de coördinatorenpool, kennisuitwisseling, kennisontwikkeling en het beschikbaar stellen van materiaal. De organisatie ter plaatse is opdrachtnemer voor de overheid, zorgt voor het onderhouden van het contact met betreffende gemeenten en de verwijzers. Per Eigen Kracht-conferentie vindt door deze organisatie een afdracht plaats aan de Eigen Kracht *Centrale*. Deze werkwijze vermindert het risico voor de Eigen Kracht *Centrale* en verbetert de lokale inbedding.
Een samenwerkingsvorm die in 2016 op meer plekken zal worden verkend.

Personeel

Het personeelsbestand is in 2015 teruggebracht, zoals blijkt uit onderstaande tabel die de bezetting weergeeft:
Stand 31-12-2014 – 25,3 FTE
Stand 31-12-2015 – 15,93 FTE
Gemiddelde 2015 – 18,24 FTE

Het geregistreerde percentage ziekteverzuim bedroeg in 2015 5,47 %, inclusief gedeeltelijke re-integratie. In eerdere jaren bedroeg dit percentage: 4,65% (2012), 5,51% (2013) en 8,13% (2014).
In 2015 werd het ziektepercentage voornamelijk bepaald door zes langdurig zieke collega's: twee van hen zijn, na betermelding, uit dienst gegaan, één collega is in 2015 volledig arbeidsongeschikt verklaard, twee collega's zijn inmiddels weer volledig aan het werk en één collega heeft inmiddels de werkzaamheden voor 60% hervat.

De verhouding man-vrouw is 35% -65%.
Sinds 1 januari 2014 is de organisatie toegetreden tot de CAO Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening (daarvoor CAO Jeugdzorg).

Communicatie

Publicaties
In 2015 hebben een aantal regionale bladen en mediawebsites aandacht besteed aan het werk van de stichting Eigen Kracht *Centrale*.

In Libelle nr. 40 van 2015 (september) vertelt Angelique Steijaart haar verhaal: hoe het verdriet na het overlijden van haar man en de zorg voor de kinderen haar bijna te veel werd en hoe een Eigen Kracht-conferentie haar geholpen heeft om een plan te maken en haar leven weer op orde te krijgen.

Op 30 september verscheen er een interview in NRC Handelsblad met de bestuurder van de Eigen Kracht *Centrale*, onder de titel 'Eigen Kracht is iets anders

dan iemand aan zijn lot overlaten', als reactie op een eerder die week verschenen artikel over Eigen Kracht.

De website Sociale Vraagstukken publiceerde op 8 juli 2015 een artikel van Harro Labrujere onder de kop 'Plan van de burger? Nu even niet!'

NRC Handelsblad plaatste op 18 juli een ingezonden brief van de bestuurder van Eigen Kracht *Centrale* en een jeugdrechtadvocate, naar aanleiding van de discussie over het onder toezicht stellen van nog ongeboren kinderen, met als titel 'Schakel eerst de familie in'.

Op 12 mei 2015 stond in de regionale krant Montferland Nieuws een artikel over Eigen Kracht-conferenties, onder de titel 'Niemand hangt zomaar vuile was buiten, Krachten bundelen in toekomstplan'.

'Blijf in gesprek' was de titel van een artikel dat in maart 2015 verscheen in Trots, waarin een gezinsmanager vertelt hoe het met een Eigen Kracht-conferentie lukt om bruggen te bouwen in een vechtscheidingszaak.

Radio
Op 18 juni 2015 ging het radioprogramma '1 op straat' op NPO1 over 'Verwarde personen'. Hedda van Lieshout was te gast in de bus, tezamen met de burgemeester van Sliedrecht en het hoofd van politie van gemeente Sliedrecht, om mee te praten over dit onderwerp en te vertellen over mogelijkheden van Eigen Kracht-conferenties.

Naar aanleiding van het interview in NRC Handelsblad nodigde het radioprogramma Nieuwsshow (zaterdagochtend), van Peter de Bie en Mieke van der Weij, Hedda van Lieshout uit voor een gesprek over Eigen Kracht-conferenties. Er was een kwartier de tijd en het gesprek ging vooral over conferenties in situaties waar veiligheid in het geding is. Mieke van der Weij vroeg zich af 'als er zoveel ervaring is en meerdere onderzoeken laten zien dat het werkt en dat iedereen in de praktijk tevreden is, waarom doen we dit dan niet in al deze situaties?'

Het gesprek op de radio leidde tot verschillende uitnodigingen voor gesprekken bij gemeenten, tot vragen voor presentaties en tot nieuwe contacten. Zo werd de Eigen Kracht *Centrale* uitgenodigd bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie, door de directeur Internationale Zaken, Dienst Terugkeer en Vertrek. Dit gesprek heeft in oktober plaatsgevonden en geleid tot een bezoek aan een AZC en een uitnodiging voor een ronde tafel bijeenkomst met o.a. het Ministerie over empowerment bij vluchtelingen en asielzoekers.

Mailings
In 2015 zijn er verschillende mailings verstuurd. Zo is de training 'Werken met familiegroepsplannen' onder de aandacht gebracht bij gemeenten en zorgorganisaties.
Daarnaast is er een mailing gedaan aan huisartsen in gemeenten waar geld beschikbaar was voor Eigen Kracht-conferenties.
Ook zijn alle gemeenten en Wmo-raden aangeschreven over het eerder genoemde witboek 'Familiegroepsplan'.

Film
Op televisie werd in oktober de documentaire 'Als ik je zie dan groet ik je' uitgezonden. In deze documentaire vertelt Julia Roeselers over haar behoefte aan herstel nadat zij slachtoffer was geworden van een gewapende overval en over haar zoektocht naar de mogelijkheid om in gesprek te komen met de daders, die bij

haar in de buurt woonden. Hierin vertelt ze ook over haar poging om een Eigen Kracht-conferentie te houden. De film is tijdens de landelijke studiedag voor Eigen Kracht-coördinatoren in première gegaan.

In 2015 is de korte film 'De Eigen Kracht-conferentie van Christina' verschenen over een Eigen Kracht-conferentie, waar familieleden en professionals vertellen over de situatie die leidde tot een Eigen Kracht-conferentie, de conferentie zelf en de effecten van de conferentie.

Nieuwe website
In 2015 is de nieuwe website de lucht in gegaan. De website heeft een andere indeling dan de vorige website, met als doel om zowel burgers, wijkteams, gemeenten en hulpverleners overzichtelijk de juiste informatie te bieden. De website heeft minder tekst en meer mogelijkheden voor interactie. Daarnaast heeft de Eigen Kracht *Centrale* een kanaal op youtube: youtube.com/eigenkrachtcentrale, waar alle beschikbare films op onderwerp gerangschikt zijn.

Nieuwsbrieven
In 2015 heeft de Eigen Kracht *Centrale* vijf landelijke nieuwsbrieven verstuurd.

Fondsenwerving
In 2015 is gestart met gerichte fondsenwerving voor nieuwe projecten.

Social Media
Ons account op twitter kende eind 2014 6.600 volgers, in een jaar tijd een toename van 600 nieuwe volgers. Het aantal vermeldingen, retweets en dialogen zijn duidelijk toegenomen. Ook de Linkedin-groep kende een forse toename in het aantal deelnemers.

Onderzoek

Ook in 2015 werd het onderzoek gecontinueerd dat structureel in opdracht van de Eigen Kracht *Centrale* wordt uitgevoerd naar tevredenheid en follow up van Eigen Kracht-conferenties, bij deelnemers aan conferentie en bij verwijzers. Dit onderzoek was in 2015 uitbesteed aan Hogeschool Windesheim. In februari 2016 verschijnt het rapport over de periode augustus 2013 tot juli 2015.

In augustus 2015 is onderzoek gepubliceerd naar Eigen Kracht-conferenties bij verplichte GGz, een onderzoek naar proces en uitkomsten, door afdeling Metamedica, VUmc Amsterdam, onderzoeker o.a. Gert Schout. Hiervoor zijn zestig Eigen Kracht-conferenties onderzocht, die een beeld laten zien van een moeizame introductie van een werkvorm die beloftevol is. In alle onderzochte cases waar het gekomen is tot een conferentie (41 EK-c's) is een plan gemaakt en betrokkenen maakten melding van een toename van Eigen Kracht, sociale steun en afname van dwang.

Daarnaast werd geparticipeerd in onderzoek dat in opdracht van Jeugdbescherming Regio Amsterdam, JBRA, wordt uitgevoerd door de Universiteit van Amsterdam. Dezelfde onderzoekers zijn betrokken bij het onderzoek in opdracht van het WODC dat wordt uitgevoerd om de effectiviteit van de voorgestelde wetswijziging in het Burgerlijk Wetboek te voorspellen (de wetswijziging om bij de uitspraak van een OTS de familie de ruimte te bieden voor een eigen plan samen met het sociaal netwerk).

Eigen Kracht *Centrale* Internationaal

Vanwege de internationale inspiratie voor Eigen Kracht-conferenties zijn er altijd veel internationale contacten geweest. Het begon ooit in Nieuw Zeeland met Family Group Conference (FGC) waar de overheid aldaar burgers het wettelijke recht gaf (CYPFA 1989) om als eerste zelf een plan te maken als de overheid wilde ingrijpen in hun leven. Door de spectaculaire resultaten is er internationaal veel navolging geweest. Eigen Kracht *Centrale* heeft in Europa daarin een prominente rol gespeeld. Dat kwam vooral doordat wij ook de minder populaire kenmerken van FGC zoals 'onafhankelijke facilitering' en de 'rechtenbenadering' in de Nederlandse Eigen Kracht-conferentie consequent uitwerkten. Onafhankelijk: neutrale medeburgers met diverse culturele achtergronden met heel verschillende beroepen faciliteren conferenties. Het aanhoudend streven naar een rechtenbenadering leidde in 2015 tot het familiegroepsplan in de wet, een eerste begin van een recht voor burgers om de regie over hun leven in eigen hand te houden bij dreigend overheidsingrijpen. Deze consequente uitwerking van FGC trekt internationaal veel belangstelling. In 2015 was dat ook het geval:

Uitgenodigd door professionals in **Litouwen** zijn workshops over deze benadering gehouden en zijn 'key note' presentaties gegeven. Doordat FGC/Eigen Kracht *Centrale* een visie op en andere manier van werken is, sturen wij altijd aan op een landelijk 'seminar' over deze benadering zodat de deelnemers dat zelf kunnen zien en ervaren en een goed geïnformeerd besluit kunnen nemen of deze werkwijze bij hen (land of organisatie) past.

Zo heeft dat ook in **Japan** gewerkt. Na eerste informatie (2014) zijn in juli 2015 op uitnodiging medewerkers van de Eigen Kracht *Centrale* voor een dergelijk FGC seminar naar Tokyo gereisd. Het ging hier niet over jeugdbescherming maar om gedwongen psychiatrische opname: Kan de familie dan eerst zelf een plan maken? Ook in de sterk eer gerelateerde Japanse cultuur? Na vier dagen werken besloten de deelnemers aan het seminar dat deze benadering in Japan goed kan passen. Dit krijgt een vervolg.

Eenzelfde traject werd ook gelopen op **Bonaire**, een van de eilanden van Caraïbisch Nederland. Dit seminar heeft al een lange voorgeschiedenis. Eigen Kracht was wel bekend maar wat het precies is en hoe het werkt was niet duidelijk. Terwijl veel mensen daar vinden dat Eigen Kracht bij de cultuur van het eiland hoort. In september werden twee burgerbijeenkomsten over Eigen Kracht gehouden op Bonaire en een Eigen Kracht-seminar voor professionals en mensen uit de samenleving zoals bijvoorbeeld kerken en verenigingen. Op alle bijeenkomsten is positief gereageerd, samen met Stichting Ocan en AWOR wordt aan een plan gewerkt hoe verder aan de slag te gaan met de familieconferenties.

In **Tsjechië** was een vergelijkbaar seminar al gehouden in 2014 en dit jaar werd de Eigen Kracht *Centrale* uitgenodigd om te assisteren bij de verdere invoering. Concreet werd dat ondersteuning bij training van 'community coördinatoren' en professionals en advisering over hoe e.e.a. op te zetten. Dit jaar zijn ruim veertig 'Konference rodinnych skupin' gefaciliteerd. Dit krijgt een vervolg.

Al twee jaar ondersteunt de *Centrale* een regionale jeugdzorgorganisatie in Thonon les Bains, in de Haute Savoie in **Frankrijk**. Het gaat dan om visietraining voor alle medewerkers in op een andere manier werken met hun families. De herstellende principes die in de visie van Eigen Kracht *Centrale* zijn verankerd, vinden daar gretig aftrek.

De jaarlijkse bijeenkomst van het EU Netwerk voor FGC was dit jaar in **Cardiff, UK**. 16 EU landen namen deel en hebben onder meer een Statement aangenomen dat aandringt op een beter gebruik van herstellende benaderingen in de Europese vluchtelingencrisis. Uit deze conferentie kwam een vraag om in Slowakije te ondersteunen met de verder invoering van FGC waar de Eigen Kracht *Centrale* zeven jaar geleden al bij betrokken was. Losse presentaties en workshops zijn gegeven in **Budapest**, voor Belgische studenten op bezoek in Nederland en internationale studentengroepen van de Hogeschool van Amsterdam. De nauwe samenwerking met de Eigen Kracht *Centrale* in **België** is al jaren productief.

Toekomstverwachtingen

In 2015 werd de begroting 2016 voorbereid. De begroting is realistisch en heeft de ontwikkelingen die in 2015 hebben plaatsgevonden als uitgangspunt. Ten opzichte van de begroting voor 2015 houden we rekening met een vermindering van inkomsten van 50% en een vermindering van de kosten van eveneens 50%.
We gaan daarbij uit van 445 Eigen Kracht-conferenties.
In gesprekken met het Ministerie, de VNG en verschillende gemeenten wordt duidelijk dat er veel behoefte is aan de kennis en ervaring van de Eigen Kracht *Centrale* in het huidige proces van transformatie bij gemeenten en organisaties. De Eigen Kracht *Centrale* deelt al jaren opgedane kennis, o.a. door het bieden van trainingen, het ondersteunen bij intervisiebijeenkomsten en leerbijeenkomsten. Daarbij werd al vaak gedacht aan het mogelijk onderscheiden van het conferentiedeel van het kennisdeel. In de aanloop naar 2016 werden hier gesprekken over gestart met verschillende partijen en in 2016 zal gewerkt worden aan het opzetten van een kenniscentrum, naast het voortzetten en hopelijk uitbreiden van de mogelijkheden voor Eigen Kracht-conferenties.

Bestuur

Op 16 februari 2015 heeft Fiet van Beek haar werkzaamheden als bestuurder van de Eigen Kracht *Centrale* neergelegd. Per 1 mei 2015 is Fiet van Beek uit dienst getreden. De Raad van Toezicht heeft Hedda van Lieshout, die sinds mei 2014 was aangesteld als interim-bestuurder, per die datum benoemd tot bestuurder van de Eigen Kracht *Centrale*.

Zwolle, 30 maart 2016

Hedda van Lieshout, bestuurder Eigen Kracht *Centrale*